

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem, — w niedzielę i święta tylko wydanie poranne. — W dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmitowski, „Kurjera Wystawowego” dr. Stanisław Bernatt, za inne działy odpowiada Edmund Rakowski, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leńiewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Redaktor: Bohdan Jarochoński

Nr. 327

Poznań, czwartek dnia 18 lipca 1929

Rok XXIV

„KURJER WYSTAWOWY“

Przeniesienie gen. Norwid-Neugebauera

Warszawa, 17. 7. (Tel. wł.) Dotychczasowy inspektor armii we Lwowie gen. Norwid-Neugebauer przeniesiony został na stanowisko inspektora armii do Torunia. (w)

Eksport węgla polskiego

Warszawa, 17. 7. (Tel. wł.) Eksport węgla polskiego przez Gdynię, Tczew i Gdańsk w czerwcu rb. przedstawia się następująco: W Gdyni przeładunek węgla wyniósł 237 941 t., w Gdańsku 519 285 t., a w Tczewie 4529 t. Razem przeładowano 761 755 ton.

W porównaniu z tym samym okresem w roku 1928 przeładunek węgla wykazuje zwiększenie o 23 proc. (w)

Urzędnik szpiegiem

Warszawa, 17. 7. (Tel. wł.) Wielkie wrażenie wywarła tu wiadomość o aresztowaniu w komisarjacie rządu jednego z wyższych urzędników pod zarzutem szpiegostwa na rzecz ościennego państwa. (w)

Prof. Hellpach o Polsce

Berlin, 18. 7. (Tel. wł.) Na zaproszenie demokratycznej grupy studentów uniwersytetu w Marburgu prof. Hellpach, b. demokratyczny kandydat na prezydenta Rzeszy, omówił polityczne problemy Europy wschodniej.

W odniesieniu do Polski prelegent oświadczył:

Główną winę problematyczności istnienia państwa polskiego ponosi zaślepiona polityka generalów niemieckich w czasie wojny. Wówczas rozpoczęła się tragedia, która rozgrywa się dzisiaj w naszych oczach a mianowicie walka tego niepewnego i dlatego nieufnego państwa, w którego egzystencji Niemcy są zainteresowane bardziej niż ktokolwiek. Dla polityki niemieckiej jest jednak nie do zniesienia, aby państwo to pozostało takim, jak dzisiaj istnieje. B. Z.

Przeciwko koncesji Harrimanna

Warszawa, 17. 7. (Tel. wł.) Dziś przez cały dzień w sali województwa warszawskiego odbywała się rozprawa publiczna w znanej sprawie koncesji elektryfikacyjnej Harrimanna. Jest to już czwarte z kolei zebranie po rozprawach odbytych w Krakowie, Kielcach i Łodzi.

Ogółem złożono dotychczas około 15 zgłoszeń ze sprzeciwami od poszczególnych miast i gmin, przeważnie w obawie o los elektrowni już istniejących, jak również o prawa do dalszej eksploatacji po wygaśnięciu uprawnień obecnych.

Interesy miasta Warszawy reprezentował b. wiceprezydent Wilski i mec. Gadomski. W imieniu min. robót zabierał głos inż. Nowicki. Na zarzuty odpowiadał przedstawiciel Harrimanna inż. Czaplicki.

Rozprawy w sprawie koncesji elektryfikacyjnej Harrimanna nie są jeszcze ukończone. Dalsze odbędą się 19 lipca w Lublinie i 22 lipca we Lwowie. (w)

Wejście do kopalni węgla w Walji, gdzie niedawno nastąpiła straszna eksplozja, w rezultacie której 4 robotników zostało zabitych a 4 odniosło rany.

Echa tragicznego zgonu majora Idzikowskiego

Depesza komendanta „Iskry” — Kondolencje Costesa i Bellonta

Paryż, 17. 7. (PAT.) Prasa podaje wiadomość o przybyciu do Horthy żaglowca „Iskra” ze zwłokami mjr. Idzikowskiego oraz zaznacza, że stan zdrowia Kubali nie pozwala mu jeszcze na udzielenie prasie bliższych informacji. Lekarze zalecają zupełny spokój.

Paryż, 17. 7. (PAT.) Attache wojskowy przy ambasadzie otrzymał od dowódcy „Iskry” kpt. Eibla depeszę treści następującej:

Z powodu złego działania silnika lotnicy musieli zbroczyć w kierunku Azorów, nad którymi silnik zaczął tracić tyle obrotów, że zmuszeni byli do niezwłocznego lądowania. Poprzednie wypuszczenie benzyny spowodowało wydzielanie się gazu i utratę przytomności Idzikowskiego. Lądując płotowiec uderzył w mur. Kubala został

wyciągnięty nieprzytomny. Potem nastąpiła eksplozja zbiorników i pożar.

Paryż, 17. 7. (PAT.) Lotnicy Costes i Bellont nadesłali na ręce ambasadora Chlapowskiego następujący list:

W dniu ciężkiej żałoby dla lotnictwa polskiego i wszystkich krajów składamy wyrazy sympatii oraz głębokiej boleści, jaką odczuliśmy na wiadomość o smutnym wypadku, w którym znakomity pilot Idzikowski postradał życie. Prosimy oświadczyć rodzinie Idzikowskiego nasze najszersze wyrazy współczucia oraz dać znać mjr. Kubali, jak wielki udział przyjmujemy w strasznej boleści, którą odczuwamy z powodu utraty swego nieodżałowanego towarzysza, zapewniając go o naszej głębokiej i serdecznej przyjaźni.

Odprężenie w zatargu sowiecko-chińskim

Rząd sowiecki usiłuje załatwić konflikt w drodze pokojowej

Szanghaj, 17. 7. (PAT.) Przybywający codziennie z Chin do Europy drogą żelazną podróżni opowiadają o poważnej koncentracji wojsk pomiędzy jeziorem Bajkał a pograniczem Mandżurji.

Wiedeń, 17. 7. (PAT.) Według doniesień dzienników, w konflikcie chińsko-sowieckim nastąpiło pewne odprężenie, spowodowane notą chińską do Rosji, utrzymaną w tonie pojednawczym i zapewnieniem ze strony rządu chińskiego udzielenia szczegółowej odpowiedzi na ostatnią notę sowiecką.

Moskwa, 17. 7. (PAT.) Dziś w godzinach popołudniowych rząd sowiecki otrzymał notę rządu chińskiego, opowiadającą na ultimatum sowieckie. Teżoż dnia wystosowana została również odpowiedź Sowietów.

Treść obu not nie jest dotychczas znana. Do wiadomości publicznej noty podane zostaną o godz. 2.30 w nocy.

Moskwa, 17. 7. (PAT.) Po dwudniowych alarmach wojennych zapanało dziś w Moskwie całkowite odprężenie. Zaiśniała nadzieja, że konflikt

sowiecko-chiński uda się zatuszować. Czynniki sowieckie najbardziej obawiały się, że rząd chiński może nie dać na notę Z. S. S. R. żadnej odpowiedzi i postawi w ten sposób Światy w sytuacji bez wyjścia. Skoro więc rząd chiński wyraził gotowość odpowiedzi, to sam konflikt stracił na swej ostrości i zaiśniała możliwość uregulowania nieporozumienia bez uciekania się do pomocy oręża.

W Moskwie doskonale zdają sobie sprawę z tego, że komplikacje i tarcia mogły spowodować wojnę na Dalekim Wschodzie i dlatego za wszelką cenę starano się jej uniknąć. Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że rząd sowiecki pójdzie na dalsze, daleko nawet idące ustępstwa, aby niebezpieczeństwo zbrojnego zatargu zlikwidować ostatecznie.

Według wiadomości nadchodzących z Mandżurji, rząd tamtejszy w dalszym ciągu likwiduje własność sowiecką i w przyspieszonym tempie wysiedla obywateli sowieckich. Nad granicą sowiecką mają być ściągane wojska.

Prasa chińska rozpusza alarmy o manewrach powietrznych czerwonej

armji nad terytorjum chińskim a jednocześnie twierdzi, że ze względu na trudności wewnętrzne i izolację Sowiety nie są zdolne do prowadzenia wojny.

Triumf Króla-Ducha

Odrodzenie katolicyzmu w Czechosłowacji na tle uroczystości 1000-lecia św. Wacława

(Od własnego korespondenta.)

Praga, w lipcu.

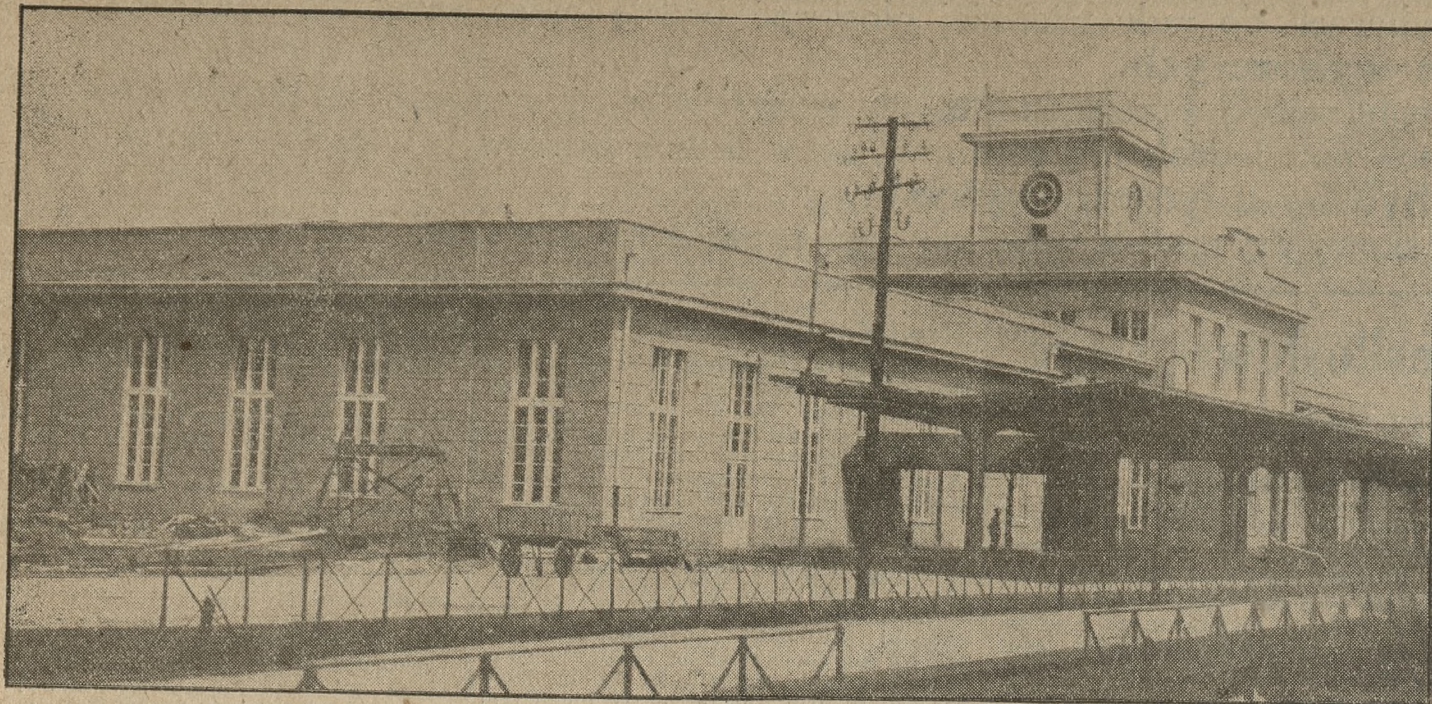
Praskie uroczystości, urządzone przez „Orelstvo” ku czci patrona Czechosłowacji, św. Wacława z okazji 1000-lecia istotnego budowniczego i twórcy państwowości czeskiej, są tłem, na którym uwypuklają się jaszkrawo doniosłe przemiany społeczne, dokonywane się w przywróceniu do niepodległego bytu społeczeństwie czesko-słowackiem.

Czechosłowacja zawdzięcza swe odrodzenie polityczne nadzwyczaj starannie przemyślanej kampanji, którą w czasie wojny światowej oraz w chwili układania preliminarjów traktatu wersalskiego, umiejętnie przeprowadzili jej narodowi przywódcy z obecnym prezydentem, a b. profesorem T. G. Masarykiem na czele. Konsekwentny front przeciw państwu centralnym z Niemcami na czele — taktyka jaką również stosował Komitet Narodowy z Romanem Dmowskim u steru — postawił Czechów w rzędzie państw zwyciężskich, zapewnił wolność i dał w rezultatach ponad pierwotne przewidywania wielkie państwo czeskosłowackie.

Praca państwowo-twórcza przypadała teraz w udziale organizacjom politycznym.

Można je posegregować na dwa wielkie, przeciwstawiające się sobie obozy: ugrupowania socjalistyczne, a między nimi, uznana przez państwo, frakcja komunistyczna — oraz oboz antysocjalistyczny. Jeśli chodzi o ten ostatni, to znalazły się w nim organizacje polityczne agrarjuszy, narodowych demokratów, stanu średniego, narodowych robotników oraz czeskosłowackich ludowców. W ugrupowaniach tych mieszał się w sposób trudny do rozróżnienia pierwiastek liberalny z nacjonalizmem, wieś z miastem, katolicyzm z czeskim kościołem narodem, protestantyzmem itd. Ten stan rzeczy trwał przez kilka pierwszych lat niepodległości. Wszystkich wreszcie — bez względu na przekonania polityczne czy wyznanie — skupiał w swych szeregach potężny „Sokół”, organizacja, podobnie jak u nas gimnastyczno-sportowa. Od należenia do „Sokoła” byli wyłączeni jedynie członkowie frakcji komunistycznej.

Dopiero mniej więcej przed sześciu laty rozpoczęła czeskosłowacka partja ludowa ożywioną propagandę: ludowcy, skupiający w swoich szeregach zarówno mieszczańców miast jak i wsi, reprezentują element, hołdujący konserwatyzmowi, oparty mocno na zasadach katolicyzmu. Hasło zrzeszenia katolików w zwartym bloku politycznym znalazło wśród słabo zorganizowanych i w wielkiej mierze zdezerjentowanych politycznie katolików, którzy wśród ludności Czechosłowacji stanowią większość, bo aż 75 procent, żywy oddźwięk i podatny grunt. Kierownictwo partji ludowej w Czechach znalazło się w sprężystości działających rękach prałata papieskiego i obecnego ministra opieki społecznej ks. dr. Szramka; w Słowacji zajął się organizacją polityczną niezwykle popularny tam działacz, ks. Andrzej Hlinka. Mimo antagonizmu dzielnicowych, dzielących wielokrotnie Czechów i Słowaków, nowa orga-

Nowy dworzec kolejowy w Zbąszyniu. Poświęcenia dokonał w dn. 14 bm. ks. biskup Dymek w obecności min. Kühna, przedstawicieli poz. dyrekcji kol. i licznych stowarzyszeń i władz miejscowych.

Obchód 10-lecia Traktatu Wersalskiego w Strzelnie

Uroczysta akademja Młodych Obozu Wielkiej Polski

Strzelno, w lipcu.

Powiatowy Wydział Młodych Obozu Wielkiej Polski w Strzelnie urządził w niedzielę, 14 lipca obchód z okazji 10 rocznicy podpisania Traktatu Wersalskiego. Uroczystość ta zgromadziła elitę miejscowego społeczeństwa. Obecny był m. in. prezes Stronnictwa Narodowego, p. Wegner.

Akademję zagał kierownik Pow. Wydziału Młodych w Strzelnie p. Józef Gąsiorowski, kreśląc w krótkich słowach zasługi obozu narodowego w dziele odbudowania Polski. Następnie piękny, pełen wewnętrznej mocy wiersz pod tyt.: „Młodzi”, B. Jezierskiego zadeklamował nad podziw udatnie p. Kerber, kierownik miejscowej placówki Młodych.

Z kolei przemówienie wygłosił delegat Komitetu Dzielnicowego Młodych p. Jan Wyganowski z Poznania.

Prelegent, omówiwszy czynniki, które na zmartwychwstanie Polski złożyły się, a więc trzydziestoletnią planową, pełną samozaparcia się pracę obozu narodowego pod kierownictwem Romana Dmowskiego i sprzyjającą sytuację międzynarodową, dzięki której doszło do poróżnienia zaborców — przeszedł do sformułowania zadań, domagających się rozwiązania od dzisiejszego pokolenia.

Do zadań, które należy rozwiązać w myśl wskazań ideologii narodowej w interesie państwa, prelegent zaliczył — nadanie państwu polskiemu charakteru państwa o fizjognomji zdecydowanie narodowej, uczynienie religji katolickiej podstawą wychowania narodowego i zapewnienie Kościołowi Kat. dominującej roli w państwie — dalej spotęgowanie zdolności ekspansywnej narodu polskiego, wszechstronny rozwój gospodarstwa narodowego, podniesienie poziomu kulturalnego narodu, umocnienie Polski nad morzem.

W zakończeniu zwrócił referent uwagę na odpowiedzialność moralną każdego Polaka za losy narodu i państwa. Uświadomienie sobie tego —

mówił referent — wzbudzi w nas czujne sumienie narodowe, sprawi, że każde działanie korygować będziemy względami na dobro narodu, całe życie przepoimy nakazem pracy dla dobra ogółu. W ten sposób nabierzemy czynnego nastawienia względem życia przed nami przewalającego się, przestaniemy być tylko widzami, którzy z oddala za założeniami rękami obojętnie przypatrują się przejawom życia narodu, a weźmiemy udział we wspólnej pracy, przyspieszając ten moment, kiedy naród polski ożywiony jednym uczuciem, jedną myślą i wolą, zdolny będzie do spełnienia swych wielkich dziejowych przeznaczeń — stworzenia Polski — mocarstwa, Polski Bolesława Chrobrego.

Przemówienie przyjęto hucznymi oklaskami, poczem uchwalono jednomyślnie rezolucję, przedstawioną przez przewodniczącego. Oto jej treść:

„Uczestnicy obchodu 10-iej rocznicy podpisania Traktatu Wersalskiego, zebrani w dn. 14 lipca w Strzelnie:

„wyrażają hold prezesowi Komitetu Narodowego w Paryżu, Romanowi Dmowskiemu za jego twórczą, nieugiętą politykę, dzięki której Polska odzyskała byt niepodległy, jako państwo zdolne do samodzielnego istnienia.

2) ślubują walczyć niezmordowanie o katolicki i narodowy charakter państwa;

3) składają podziękowanie lwowskiej młodzieży akademickiej, że jej męskie stanowisko wobec prowokatorów żydowskich.

Po uchwaleniu rezolucji nastąpiła deklamacja chórowa wiersza „Wesoło żeglujmy, wesoło” w wykonaniu członków O. W. P. Produkcja wykonana bardzo starannie spotkała się z gorącym przyjęciem.

Wśród ogólnego entuzjazmu wznie­siono okrzyki na cześć Wielkiej Polski, Romana Dmowskiego, Ign. Paderewskiego. Odśpiewanie „Roty” i hymnu Młodych złożyło się na piękne zakończenie podniosłej uroczystości.

B. B. przygotowuje zamach partyjny na instytucję oświatową

Ze Lwowa piszą w „Gazecie Warszawskiej”, co następuje:

Prezes klubu B. B., pułkownik Sławek, polecił wszystkim „terenowym” organizacjom B. B., aby wchodziły do poszczególnych organizacji społecznych i opanowywały je. W wykonaniu tego rozkazu, organizacja okręgu lwowskiego B. B. wezwwała zarządy powiatowe B. B. trzech województw południowo-wschodnich, aby na dzień 23 czerwca wysłały na zjazd poufny do Lwowa najmniej po dwu członków B. B., będących równocześnie członkami Towarzystwa Szkoły Ludowej (T. S. L.). Zjazd do skutku doszedł, był nawet liczny. Rej wodziła na nim posłanka Jaworska, ta sama, która w sejmowej komisji oświatowej wystąpiła przeciw pracy T. S. L.

„Po dłuższej dyskusji uchwalono: polecić członkom B. B., aby „masowo” wstępowali do miejscowych kół T. S. L.; aby tam starali się opanować zarządy tych kół; aby przy wyborach delegatów kół na wrześniowy walny zjazd T. S. L. w Nowym Sączu starali się przeforsować kandydatów członków B. B., a to w tym celu, by B. B., uzyskawszy większość na zjeździe, opanować mógł zarząd główny T. S. L.

„Dla wykorzystania organizacji T. S. L. dla celów B. B., postanowiono stworzyć we Lwowie osobne Koło T. S. L. im. Stefana Żeromskiego. To nowe koło T. S. L. jeszcze się nie ukonstytuowało, ale pracę swoją już rozpoczęło, dowodem tego, na razie jedynym, jest 2000 zł subwencji, jaką ministerstwo oświaty koło temu już przyznało.

osiągnie a także stanie się niezdolnym do dalszej pracy, otrzyma swe wynagrodzenie tak inwalidzkie jak i emerytalne. Co niebyłoby chyba więcej jak słusznym. Bo kiedy opłaca różnego ubezpieczenia powinien też z każdego mieć świadczenia.

Niestety, niejedyn taki ubezpieczony doznaje wielkiego zawodu. Że tak jest, przytoczę tu choć tylko jeden, lecz dobrze znany mi fakt.

Niejaki Tomasz Stefaniak, zamieszkały w Pleszewie przy ul. Kilińskiego 7, liczący obecnie lat 84, był przez okragie 35 lat funkcjonariuszem na tutejszym urzędzie pocztowym. 2 lata przed wojną światową został już za czasów niemieckich emerytowanym, gdzie przyznano mu, jako emerytury 30 marek miesięcznie. Oprócz tego pobierał rentę starości 13 marek, a także rentę od wypadku kilka marek. Te wszystkie 3 świadczenia pobierał aż do roku 1926 włącznie.

W tymże roku naraz Dyrekcja Pocztowa komunikuje, że ponieważ pobiera rentę inwalidzką (która jest niższa od emerytury) świadczenia emerytalne wstrzymuje się, gdyż dwóch świadczeń nie należy pobierać.

Czy więc naprawdę za jego 35-letnią służbę pocztową nic mu się nie należy?

Oto los wysłużonego staruszka!
A. M.

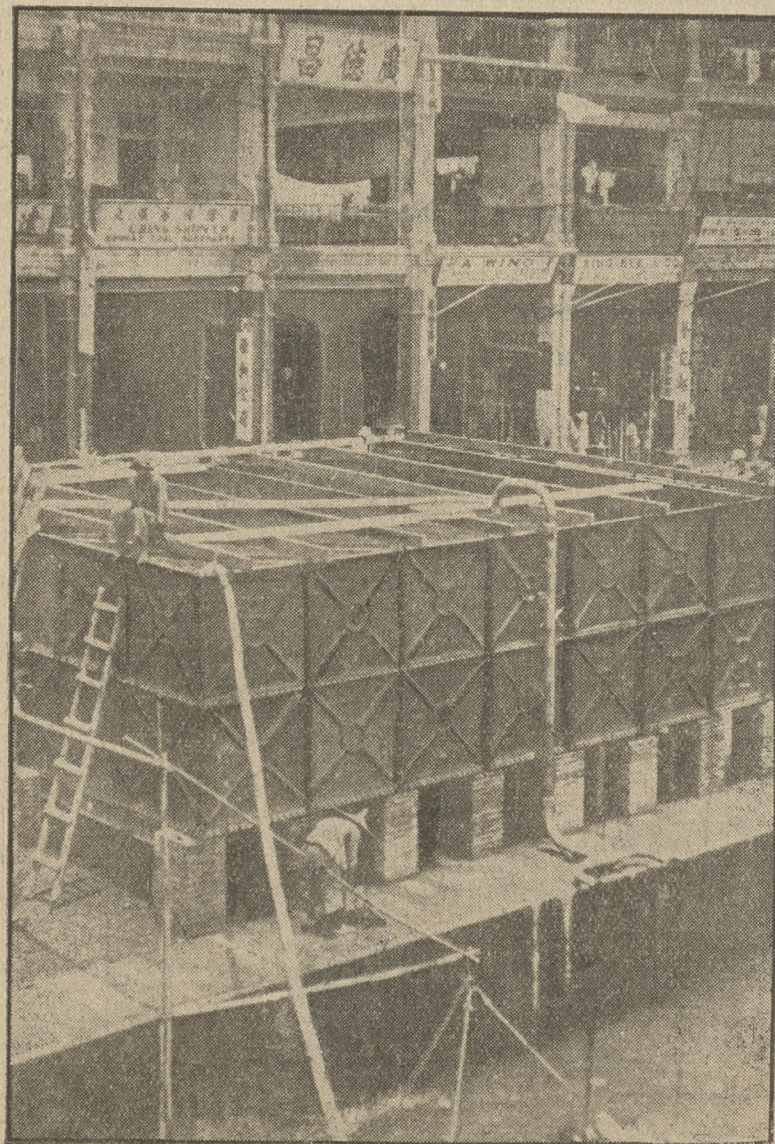
Komunikacja z uzdrowiskami małopolskimi

Związek Uzdrowisk Polskich komunikuje, na zasadzie porozumienia z ministerstwem komunikacji, iż wiadomości o rzekomych przerwach w komunikacji kolejowej z Krynicią i uzdrowiskami we wschodniej Małopolsce są pozbawione wszelkiej podstawy. Komunikacja z uzdrowiskami małopolskimi nie uległa obecnie ani na jedną chwilę przerwie.

„Szańca”

Ostatni numer „Szańca” z dn. 1. lipca 1929 r. zawiera następujące artykuły: Istota i przyczyny pesymizmu — Gabinet Mac Donalda — Alarm z powodu „Szańca” — Pułk. Modelski: Walki polsko-ruskie — Zapiski: Przemówienie posła Liebermanna przed Trybunałem Stanu; Książki.

Redakcja „Szańca” zaznacza, że, zmniejszając nieco objętość tego niezależnego pisma, poświęconego obronie państwa, obniżyła prenumeratę do 14 zł rocznie, a cenę pojedynczego zeszytu do 70 groszy. Adres redakcji: Warszawa, Wspólna 3, m. 1.

Zaopatrywanie Hongkongu w wodę do picia, którą okrętami przywozi się z innych portów w chińskich.

